

ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA IAȘI
INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE – IAȘI

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

XXVIII
2005

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
București, 2005

ACADEMIA ROMÂNĂ

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

Fondator

Acad. MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA

COLEGIU DE REDACȚIE

JOHN CHAPMAN (Durham); FALKO DAIM (Viena-Mainz); LINDA ELLIS (San Francisco); GHEORGHE POSTICĂ (Chișinău); GERHARD TRNKA (Viena); ION IONIȚĂ; SILVIU SANIE; DAN GH. TEODOR (Iași).

COMITETUL DE REDACȚIE

VICTOR SPINEI, *membre corespondent al Academiei Române, redactor responsabil*; CONSTANTIN IONOMU, *secretar de redacție*; COSTEL CHIRIAC, *secretar adjunct de redacție*; VASILE CHIRICA; VICTOR COJOCARU; CORNELIA MAGDA-LAZAROVICI; VIRGIL MIHAILESCU-BÎRLIBA; DAN MONAH, *membri*.

Desenele care ilustrează volumul au fost executate în cea mai mare parte de către ROMEO IONESCU și DANIELA GRAPĂ; culegerea computerizată a fost efectuată parțial de ALMA STEFAN-KUILDER.

Redactor (Editura Academiei): SIMONA GÂDEA

Revista „Arheologia Moldovei” apare o dată pe an.

La revue «Arheologia Moldovei» paraît une fois par an.

În țară revista se poate procura prin poștă pe bază de abonament la:

Les lecteurs de l'étranger peuvent s'abonner par:

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România; tel. 4021-318 8146, 4021-318 8106; fax 4021-318 2444; e-mail: edacad@ear.ro; adresa web: www.ear.ro

RODIPET S.A., Piața Presei Libere, nr. 1, sector 1, P.O. Box 33-57, București, România; tel. 4021-318 7000, 4021-318 7001; fax 4021-318 7002, 4021-318 7003; e-mail: rodipet@rodiped.ro

ORION PRESS IMPEX 2000 S.R.L., Șos. Viilor nr. 101, sector 5, bl. 1, sc. 4, ap. 98 parter, P.O. Box 77-19, sector 3, București, România; tel. 4021-335 0296, 4021-301 8786; fax 4021-335 0296; e-mail: office@orionpress.ro

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru schimb, precum și orice corespondență se vor trimite pe adresa Comitetului de redacție al „Arheologiei Moldovei”, Institutul de Arheologie, str. Lascăr Catargiu, nr. 18, 700107 Iași, România/Toute correspondance sera envoyée à la Rédaction: Institutul de Arheologie, str. Lascăr Catargi, nr. 18, 700107, Iași, România, tél. 032-21 19 10, fax 032-21 19 10.

© 2005, EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

050711, București, Calea 13 Septembrie, nr. 13,
Tel. 4021-318 8146, 4021-318 8106, Fax 4021-318 2444

SUMAR • SOMMAIRE • CONTENTS • INHALT

<i>SĂRBĂTORIREA ACADEMICIANULUI MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA –</i>	7
<i>CÉLÉBRATION DE L'ACADÉMICIEN MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA</i>	7
VICTOR SPINEI, <i>Hommage à un grand savant et créateur d'école</i>	7
<i>Omagierea unui mare savant și creator de școală</i>	7
DAN BERINDEI, <i>Cuvânt de salut din partea conducerii Secției de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române</i>	9
AL. ZUB, <i>Profesorul Mircea Petrescu-Dîmbovița nonagenar</i>	11
NICOLAE URSULESCU, <i>Profesorul Mircea Petrescu-Dîmbovița – un neobosit deschizător de drumuri</i>	13
ADRIANA IONIUC, <i>Sărbătorirea academicianului M. Petrescu-Dîmbovița</i>	17
DAN GH. TEODOR, <i>Mircea Petrescu-Dîmbovița profesor și cercetător</i>	19
GHEORGHE DUMITROAIA, <i>Academicianul Mircea Petrescu-Dîmbovița și Muzeul de Istorie și Arheologie Piatra Neamț</i>	21
DAN MONAH, <i>Mircea Petrescu-Dîmbovița – animator al cercetărilor arheologice din Moldova</i>	23
VALERIU D. COTEA, <i>La cea de a 90-a aniversare</i>	27
MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, <i>Mulțumiri și recunoștință</i>	29
VICTOR SPINEI, <i>Conferirea titlului de Doctor Honoris Causa academicianului Mircea Petrescu-Dîmbovița la Universitatea din Suceava</i>	39
 <i>STUDII - ÉTUDES</i>	
VASILE CHIRICA et CONSTANTIN MIHAILESCU, <i>La géologie et la géomorphologie de Mitoc</i>	41
RUXANDRA ALAIBA, <i>Olăritul în cultura Cucuteni</i>	57
<i>Le métier de potier dans la civilisation de Cucuteni</i>	72
VIRGIL MIHAILESCU-BÎRLIBA, <i>Die Grabstätte eines jungen Häuptlings vom Beginn der Bronzezeit</i>	75
NICOLAE URSULESCU, PAUL ȘADURSCHI, <i>Un mormânt de înhumație descoperit la Prăjeni (jud. Botoșani) și unele probleme privind începutul Hallstatt-ului în regiunea Carpaților Nordici</i>	125
<i>Une tombe à inhumation trouvée à Prăjeni (départ. de Botoșani) et quelques problèmes concernant le début de la période hallstattienne dans la région des Carpates septentrionales</i>	138
MIRCEA BABEȘ, RADU COMAN, <i>O nouă fibulă pomeraniană în România</i>	139
<i>Eine neue „pomersche Fibel“ aus Rumänien</i>	148
DAN APARASCHIVEI, IONEL MATEI, <i>Instrumente medicale de epocă romană din Dobrogea</i>	149
<i>Instrumentes médicaux d'époque romaine de Dobroudja</i>	158
DAN GH. TEODOR, <i>Tipare din secolele VI-XI d.Hr. în regiunile carpato-nistrene</i>	159
<i>Moules des Ve-XIe siècles dans les régions carpato-dnistriennes</i>	174
IOAN MARIAN ȚIPLIC, <i>Istoricul cercetărilor cu privire la fortificațiile medievale timpurii din Transilvania</i>	175
<i>A Survey of Research on Early Medieval Strougholds in Transylvania</i>	187
PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, <i>Observații privind tehnica de obținere a ceramicii decorative de fațadă din Moldova medievală</i>	189
<i>Observations concernant la technique d'obtention de la céramique décorative de façade dans la Moldavie médiévale</i>	199
 <i>NOTE – NOTES</i>	
CRISTINA CREȚU, <i>Despre necesitatea unui demers istoriografic în arheologia din România</i>	201
<i>Historiographical Approach in Romanian Archaeology</i>	204
ROXANA MUNTEANU, <i>Un topor de bronz de tip Monteoru descoperit la Bicaz</i>	205
<i>A Bronze Axe of Monteoru Typ discovered at Bicaz</i>	207
COSTEL CHIRIAC, CONSTANTIN ICONOMU, <i>Descoperiri arheologice din zona așezării getice de la Floriile (jud. Constanța)</i>	209

<i>Archaeological Finds in the Area of the Getic Settlement of Floriile (Constanța District)</i>	213
CECILIA STOIAN, IONEL MATEI, <i>O oglindă romană de plumb din sud-vestul Dobrogei</i>	219
<i>A Roman Lead Mirror from South-West of Dobroudja</i>	220
AUREL DRAGOTĂ, ANCA NIȚOI, <i>Earrings Moulded in the Shape of Bunch of Grapes on Romanian Territory (10th-11th centuries)</i>	223

NUMISMATICĂ – NUMISMATIQUE

TIBERIU DUMITRU PĂRPĂUȚĂ, <i>Aperçu sur la présence de la monnaie macédonienne au nord du Danube</i>	229
--	-----

CERCETĂRI INTERDISCIPLINARE – RECHERCHES INTERDISCIPLINAIRES

RALUCA KOGĂLNICEANU, <i>Utilizarea testului X² în arheologie. Studiu de caz – necropola neolitică de la Cernica</i>	265
<i>The Utilisation of the X² Test in Archaeology. Case Study – the Neolithic Necropol of Cernica</i>	302
BOGDAN NICULICĂ, VASILE BUDUI, <i>Câteva observații privind analizele pedologice din tumulul nr. 2, aparținând culturii Komariv de la Adâncata-Imaș, jud. Suceava</i>	303
<i>Quelques observations concernant les analyses pédologiques du tumulus no. 2 appartenant à la civilisation de Komariv de Adâncata-Imaș, dép. de Suceava</i>	310
SIMINA STANC, LUMINIȚA BEJENARU, <i>Exploatarea faunei de către locuitorii așezării de la Oltina (Constanța)</i>	313
<i>Exploitation of the Fauna by the Inhabitants of Oltina Settlement (Constanța)</i>	325
SERGIU HAIMOVICI, <i>O problemă incomplet rezolvată – studiul resturilor animaliere depuse ca ofrandă în necropole aparținând culturii Sântana de Mureș-Cerneahov</i>	327
<i>Un problème incomplètement solutionné. L'étude des restes animaliers déposés comme offrande alimentaire en nécropoles appartenant à la civilisation de Sântana de Mureș-Tcherneakhov</i>	334
FELICIA MONAH, DAN MONAH, <i>Determinări arheobotanice pentru tell-ul calcolitic . Poduri-Dealul Ghindaru (1979-2005)</i>	335
<i>Déterminations archéobotaniques pour le tell calcolithique de Poduri-Dealul Ghindaru (1979-2005)</i>	356
FELICIA MONAH, <i>Analiza macroresturilor vegetale din stațiunile calcolitice de la Luncavița și Isaccea, județul Tulcea</i>	357
<i>Analyse des macrorestes végétaux des stations calcolithiques de Luncavița et Isaccea, département de Tulcea</i>	362

DOCUMENTA

DIMITRIE OVIDIU BOLDUR, <i>Orest Tafrali sau Ioan Andrieșescu ? – Dispută pentru ocuparea unei catedre la Universitatea din Iași</i>	363
<i>Orest Tafrali ou Ioan Andrieșescu ? – Une dispute pour l'obtention d'une chaire à l'Université de Iași</i>	370

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE – COMPTES-RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, MĂDĂLIN-CORNEL VĂLEANU, <i>Cucuteni-Cetățuie. Monografie arheologică, Piatra Neamț, 2004 (George Bodî)</i>	371
• <i>Scripta Praehistorica. Miscellanea in honorem nonagenarii magistri Mircea Petrescu-Dîmbovița oblata, Iași, 2005 (Raluca Kogălniceanu)</i>	372
NICOLAE URSULESCU, SORIN IGNĂTESCU, <i>Preutești-Haltă. O așezare cucuteniană pe valea Șomuzului Mare, Iași, 2003 (Mircea Petrescu-Dîmbovița)</i>	373
DRAGOMIR NICOLAE POPOVICI, <i>Cultura Cucuteni. Faza A. Repertoriul așezărilor, Piatra Neamț, 2000 (Mircea Petrescu-Dîmbovița)</i>	377
ION MAREȘ, <i>Metalurgia aramei în neo-eneoliticul României, Suceava, 2002 (Mircea Petrescu-Dîmbovița)</i>	378
ELIAS K. PETROPOULOS, <i>Hellenic Colonization in Euxeinos Pontos. Penetration, early establishment and the problem of the "emporion" revisited, Oxford, 2005 (Victor Cojocaru)</i>	382

* * * <i>Res gestae divi Augusti/Faptele divinului August</i> , Iași, 2004 (<i>Virgil Mihailescu-Birliba</i>)	384
ARNOLD A. LELIS, WILLIAM A. PERCY, BEERT C. VERTSTRAETE, <i>The Age of Marriage in Ancient Rome</i> , Lewiston, Queenston, 2003 (<i>Dan Aparaschivei</i>)	385
MIHAI POPESCU, <i>La religion dans l'armée romaine de Dacie</i> , Bucarest, 2004 (<i>Nelu Zugravu</i>)	388
GEORGES DEPEYROT, DELIA MOISIL, <i>Le trésor de Frâncești (Roumanie). Les débuts de la crise du denier (98-235)</i> , Wetteren, 2004 (<i>Tiberius D. Părpăuță</i>)	389
TRAIAN DIACONESCU, <i>L'ethnogenese des roumains. De nouvelles leçons sur les historiographes latins. Edition roumaino-anglo-française</i> , Iași, Institutul European, 2003 (<i>Nicolae Baran</i>)	391
ANDREI OPAIȚ, <i>Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia (4th-6th Centuries AD)</i> , Oxford, 2004 (<i>Sever-Petru Boțan</i>)	393
SERGIU MUSTEAȚĂ, <i>Populația spațiului pruto-nistean în secolele VIII-IX</i> , Chișinău, 2005 (<i>Nelu Zugravu</i>)	395
IOAN CAPROȘU (ed.), <i>Documente privitoare la istoria orașului Iași</i> , VI, Iași, 2004, (<i>Laurențiu Rădvan</i>)	395
LAURENȚIU RĂDVAN, <i>Orașele din Țara Românească până la sfârșitul secolului al XVI-lea</i> , Iași, 2004 (<i>Alexandra-Marcela Popescu</i>)	397
TAMARA NESTEROV, <i>Situl Orheiul Vechi. Monumente de arhitectură</i> , Chișinău, 2003 (<i>George A. Bilavski</i>)	397
MICHEL PASTOUREAU, <i>O istorie simbolică a Evului Mediu occidental</i> , Chișinău, 2004 (<i>Simona Angela Alexandru</i>)	399
FELICIA MONAH, <i>Flora și vegetația cormofitelor din Lunca Siretului, Piatra Neamț</i> , 2001 (<i>Nicoleta Nechita</i>)	401
C. BOURQUIN-MIGNOT et alii, <i>La botanique</i> , Paris, 1999 (<i>Felicia Monah</i>)	403

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ – LA VIE SCIENTIFIQUE

DAN MONAH, <i>Înființarea primului muzeu consacrat civilizației Cucuteni din România</i>	407
<i>L'ouverture du premier musée de Roumanie dédié à la civilisation de Cucuteni</i>	410
VICTOR COJOCARU, ADRIAN PORUCIUC, <i>International Symposium: Ethnic Contacts and Cultural Exchanges North and West of the Black Sea from the Greek Colonization to the Present</i>	411
DAN APARASCHIVEI, <i>La chronique du Colloque International d'Archéologie «Culti Orientali e tradizionali nel periodo del Principato nell' area danubiano-balcanica, Roma, 2005»</i>	413
CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI, <i>Bursă de studii în Italia</i>	415
<i>Bourse d'études en Italie</i>	415

ANIVERSARIA

DAN GH. TEODOR, <i>Vasile Ursachi, membru de onoare al Institutului de Arheologie din Iași al Academiei Române</i>	419
--	-----

OBITUARIA

Alexandru Păunescu (1931–2003)	427
Nicolae Baran (1909–2005)	435

LISTA ABREVIERILOR – LISTE DES ABRÉVIATIONS